

عنوان مقاله:

در دفاع از تفکر: بررسی انتقادی سه اثر در زمینه روش تحقیق در تاریخ

محل انتشار:

پژوهشنامه انتقادی متون و برنامه های علوم انسانی، دوره 18، شماره 10 (سال: 1397)

تعداد صفحات اصل مقاله: 20

نویسنده:

یعقوب خزایی - استادیار تاریخ، دانشگاه بین المللی امام خمینی (ره)،

خلاصه مقاله:

امروزه بحث روش و روش شناسی یکی از سنجه های مهم علمیت هر رشته علمی به شمار می رود. شاید اکنون بدون معرفت درمورد روش و روش شناسی ادعای علمیت در هر علمی مورد تردید باشد. پژوهش حاضر ضمن نقد سه اثر منتشر شده در حوزه روش تحقیق در تاریخ، یعنی روش تحقیق در تاریخ نگاری اثر جهانگیر قائم مقامی، درآمدی بر روش پژوهش در تاریخ نوشته علیرضا ملایی توانی، و روش پژوهش در تاریخ شناسینوشته حسن حضرتی به ارزش یابی روش و روش شناسی و نسبت آن با تفکر در علم تاریخ پرداخته است. این نقد نشان می دهد که چه پی آمدهایی از اتخاذ ره یافت پوزیتیویستی در علم تاریخ متصور است. پذیرش الگوهای روش شناختی علوم طبیعی در تاریخ، تضعیف موضع نقد، تضعیف موضع اندیشه ورزی در علم تاریخ، نادیده انگاشتن نقش مورخ به عنوان دست کم بخشی از فرایند تولید علم تاریخ، و ... از جمله تبعات اتخاذ ره یافت پوزیتیویستی در تاریخ است. بر این اساس، راه برد پژوهش کنونی آن است که تمهیداتی اندیشیده شود تا به واسطه آن تفکر در تاریخ به موضعی غالب تبدیل شود. مسئله نوشتار حاضر این است که نسبتی مشخص بین علم تاریخ و تفکر برقرار سازد و در این راستا تعریف و تاویلی از علم تاریخ و روش شناسی تاریخی ارائه شده که به تقویت تفکر استمداد برساند.

کلمات کلیدی:

روش، روش شناسی، نقد، پوزیتیویسم، روش استقرایی، نظریه، تفکر فلسفی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1330248>

